

Poštovani čitatelji,

Na simpoziju Maziva 2003 održan je okrugli stol posvećen problematici djelatnosti maziva s posebnim osvrtom na utjecaj zakonodavstva i zaštitu okoliša. Vezano uz gospodarski razvoj sve je izraženije nezaobilazna i zaštita okoliša. Pitanja zaštite okoliša važna su nam i zbog priprema i prilagođavanja naše zemlje za pridruživanje i ulazak u Europsku uniju. INA kao važan gospodarski čimbenik naše zemlje sve veću pažnju posvećuje zaštiti okoliša sigurnosti i zdravlja.

Prioriteti zaštite okoliša su usklađivanje poslovanja s odgovarajućim zakonskim propisima, kontinuirano unapređenje i poboljšavanje sustava upravljanja te sprječavanje onečišćenja pri radu unapređivanjem i poboljšavanjem poslovnih postupaka i aktivnosti. Osiguranje spomenutih uvjeta postiže se predviđanjem, praćenjem, sprječavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš, donošenjem internih propisa, edukacijom i razvijanjem svijesti uposlenika o potrebi zaštite okoliša te učinkovitom primjenom postojećih i uvođenjem novih tehničko-tehnoloških rješenja.

Briga o zaštiti okoliša ostvaruje se i ocjenjuje aktivnostima na implementaciji sustava upravljanja okolišem sukladno normi ISO 14001, ustrojavanjem katastra emisija u okoliš s podacima o tehnološkim jedinicama, emisijama u zrak, vode i podacima o otpadu, izradom operativnih planova, planova intervencija i ostalih pravilnika sukladno zakonskim propisima, praćenjem inspekcijskih nadzora i rješavanjem naloženih zahtjeva iz inspekcijskih zapisnika i rješenja, praćenjem troškova s naslova zaštite okoliša. Rješavaju se pitanja zbrinjavanja otpada koji nastaje čišćenjem spremnika i separatora, te postupanje sa zauljenom plastičnom ambalažom i ostalim zauljenim otpadom. Navedene vrste otpada zbrinjavaju se putem ovlaštenih tvrtki Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

U praktičom radu pri obavljanju poslovnih aktivnosti susrećemo se s nizom problema u komunikaciji s organima državne uprave i inspekcijskih službi. Za ilustraciju spomenimo samo neke, ali one koji imaju ozbiljne posljedice na učinkovitost poslovanja: Poslovanje s proizvodima koji temeljem Zakona o otrovima spadaju u III. kategoriju otrova poseban je izvor problema. U otrove prema našem zakonu spadaju npr. i zatvorena pakiranja tekućine za hlađenje motora ili popularno antifriz, koja se prodaju na komad u zatvorenim i zaštićenim posudama ili bocama. Temeljem Zakona o otrovima pravna osoba koja obavlja djelatnost prometa otrova te fizička osoba koja obavlja promet na malo otrovima, ne može započeti obavljanje djelatnosti, ako rješenjem nadležnog tijela nije utvrđeno da udovoljava propisanim uvjetima glede prostora, opreme, uposlenika i zaštite na radu. Jedan od zahtjeva koje predviđa Zakon je i prisutnost na prodajnom mjestu uposlenika koji ima visoku stručnu spremu za poslovanje otrovima što nam se čini pretjeranim. Rješenje

pravnim ili fizičkim osobama za promet otrova na malo iz skupine II. i skupine III. izdaje županijski ured, odnosno Gradski ured Grada Zagreba nadležan za poslove zdravstva što u praksi znači da je potrebno svaku županiju tražiti mišljenje o istom. Definicija ormara za pohranu otrova je vrlo široka, te postoje različita stajališta o tome kakav bi ormar trebao biti.

Jedni kažu da se otrov III. kategorije može staviti u stakleni ormar, a drugi tvrde da bi takav ormar trebao imati ventilaciju i tankvanu. Trenutačno ne postoji mogućnost dobivanja jedinstvenog stajališta o držanju otrova skupine III. na razini države. Primjeri iz prakse nam pokazuju da inspekcijske službe ne postupaju jednakom mjerom prema svim sudionicima na hrvatskom tržištu. Tako je moguće da se jednaki proizvodi nalaze i u trgovačkim lancima i benzinskim crpkama kod kojih nisu primijenjene rigorozne mjere koje naš zakon o otrovima propisuje.

Drugi primjer je Pravilnik o katastru emisija u okoliš koji je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, istjecanja ili odlaganja štetnih tvari iz određenog izvora u okoliš, koji se prikupljaju za razdoblje kalendarske godine. Problemi se pojavljuju kod ispunjavanja obrazaca za emisije u vode i zrak. Naime, na poleđini obrazaca za izračun emisija u vode zakonodavac je propisao formulu po kojoj se izračunava emisija u vode. U praksi se uz navedenu formulu pojavljuju i neke dodatne po kojima se traži izračun emisije u vode. Za izračun emisija u zrak na poleđini obrasca ne postoji formula, već županije odabiru način izračuna emisija u zrak i formulu za izračunavanje. Emisija u zrak može se izračunati na tri načina putem: izmjerene emisije, prosudbe na osnovi materijalne bilance ili proračuna primjenom emisijskog faktora.

Iz navedenih primjera vidljivo je da je primjena zakonskih propisa na razini Hrvatske neujednačena, kod čega se isti zakon ili propis ne tumači jednako na razini Hrvatske. Vrlo je važno postojeće i buduće zakonske propise prilagoditi mogućnostima i realnim uvjetima Hrvatske a posebno obvezniku zakona te ostalim zainteresiranim stranama kako bi primjena zakonskih propisa bila jednoznačna. Kao imperativ nameće se suradnja i koordinacija stručnjaka u fazi izrade i primjene propisa i iz Ministarstava zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i iz redova obveznika zakona kako bi primjena bila što bolja i funkcionalnija, a zaštita okoliša svrhovitija.

Kristina Marković, gost urednik